

VAN MONUMENT NAAR STADSKERK

Nieuwe Kerk Delft

DELFT

AMBITIE

De Nieuwe Kerk is een baken in onze stad, letterlijk en figuurlijk. Al bijna 650 jaar vormt deze kerk het hart van Delft. Dagelijks verwelkomen we hier honderden mensen - toeristen die het praalgraf van Willem van Oranje bezoeken, muzikliefhebbers die komen voor een concert, mensen die even willen zitten in de stilte, of Delftenaren die hier al generaties lang komen.

Ik zie dagelijks hoe bijzonder deze plek is. Een plek die verwondering oproept, waar grote vreugde en diep verdriet gedeeld worden, waar kunst en cultuur tot leven komen, waar iedereen welkom is.

Deze kerk is van ons allemaal.

Nu staan we voor een belangrijke nieuwe fase. Om de Nieuwe Kerk ook voor toekomstige generaties een levend hart van de stad te laten zijn, zijn aanpassingen nodig. In dit document leest u over onze ambitie om van dit prachtige monument een kerk met hart voor de stad te maken.

NYNCKE GRAAFLAND – VAN DEN BERG

Directeur Oude en Nieuwe Kerk Delft

Inleiding

Al van grote afstand kun je boven Delft de toren van de Nieuwe Kerk zien uitrijzen. Sinds 1381 vormt ze samen met de Oude Kerk het aanzicht van onze stad. Met het praalgraf van Willem van Oranje en de koninklijke grafkelder herbergt ze een belangrijk deel van onze nationale geschiedenis.

De Nieuwe Kerk is de thuisbasis van de Protestantse Gemeente Delft en biedt daarnaast ruimte aan concerten, evenementen, diners en torenbeklimmingen. Jaarlijks verwelkomen we zo'n 250.000 bezoekers uit binnen- en buitenland. Recent onderging de kerk al belangrijke aanpassingen: een volledige restauratie in 2017 en uitbreiding van de koninklijke grafkelder in 2022.

De Nieuwe Kerk vandaag

EEN NIEUWE FASE

Maar er is meer nodig. Essentiële voorzieningen ontbreken om al deze activiteiten en onze ambities goed te faciliteren. Dit is cruciaal, want de dagelijkse activiteiten vormen de financiële basis voor het behoud van dit monumentale gebouw. We staan voor een nieuwe uitdaging: een investering die de Nieuwe Kerk klaarstoomt voor de toekomst.

*De Nieuwe Kerk was
en is voor velen een
plek* **waar de hemel
de aarde raakt.**

“ Al eeuwenlang worden er in de Nieuwe Kerk op zondag kerkdiensten gehouden. En ook vandaag de dag zijn er iedere zondag diverse samenkomsten, waarin kerkgangers en passanten tot rust komen, bezinning en bezieling vinden onder de prediking van het evangelie van Jezus Christus. Door de geplande aanpassingen worden de kerkelijke gebruiksmogelijkheden gemoderniseerd en uitgebreid.

Daarnaast is de Nieuwe Kerk de laatste rustplaats van onze koninklijke familie, waarmee tegelijkertijd een groot deel van onze vaderlandse geschiedenis in de kerk aanwezig is. Dus een unieke rustplaats in en voor Nederland! Door de recente uitbreiding is de koninklijke grafkelder inmiddels toekomstbestendig.

In dit monumentale gebouw worden zowel de bijbelse als de vaderlandse geschiedenis verteld; samen onder één dak, hoe uniek is dat?

1351

Eerste keer visioen van
Symon de bedelaar

1381

Start bouw kleine houten
kerk

1384

Start bouw stenen basiliek

1393

Eerste steen bouw
dwarschip

1872

Torenspits raakt beschadigt
door bliksem

1839

Plaatsing Bätz-orgel

JAREN 20/30

Grote restauraties van der
Kloot-Meijburg

1927

Plaatsing eerste
gebrandschilderde raam

2006

Onthulling Jäirusraam

Tijdljn

A vertical timeline on an orange background with a faint illustration of the Delft tower and a street scene. The timeline is divided into three horizontal sections by white lines. The top section has a right-pointing arrow at its end. The middle section has a left-pointing arrow at its end. The bottom section has a right-pointing arrow at its end. Vertical lines connect the years to the horizontal timeline.

1396

Start bouw toren

1496

Bouw toren afgerond

1536

Grote brand door blikseminslag

1659/1660

Installatie van het carillon in de toren

1654

Delftse Donderslag waarna nieuwe renovaties nodig waren

1622

Praalgraf Willem van Oranje af

2013-2017

Voltooiing meest recente restauratie

2022

Uitbreiding grafkelder afgerond

2025

Start herinrichting

AMBITIE

*Van monument naar
stadskerk in 3 pijlers.*

HEILIGE PLAATS

Een royale, gastvrije ruimte voor bezinning en rust, waar iedereen welkom is voor een viering, stilte of troost.

CULTURELE PLAATS

Een bijzonder podium voor kunst en cultuur, waar historische verhalen en hedendaagse creativiteit samenkomen.

GEDEELDE PLAATS

Een ontmoetingsplek in het hart van de stad waar verschillende groepen uit de samenleving elkaar vinden.

HEILIGE PLAATS

De Nieuwe Kerk biedt in een tijd van individualisme en secularisering een unieke plek voor bezinning en rust. Hier raakt de hemel de aarde. We streven ernaar een royale, gastvrije ruimte te zijn waar iedereen welkom is - of je nu komt voor een moment van stilte, een dienst, of troost zoekt in moeilijke tijden.

De kerk is gevuld met eeuwen aan stemmen, liederen en gebeden. Je voelt hier dat er iets is dat groter is dan wijzelf. Niet alleen door de imposante architectuur, maar vooral door de spirituele lading die de ruimte draagt. In deze hectische tijd willen we een plek bieden waar mensen tot zichzelf kunnen komen.

“ *Steden hebben ontregelende plekken nodig van schoonheid, en met een oude stilte. Plekken waar ruimte in zit. In onze steden is veel haast, en veel informatie dringt zich aan je op. Het kan schreeuwerig zijn in de stad, zowel voor je ogen als voor je oren. De kerk is daarin een ontregelende plek. Als het goed is, ademt ze een bepaalde belangeloosheid uit. Kerkgebouwen kunnen teasers zijn naar een andere werkelijkheid.*

Hoe belangrijk is daarom dat er ook gemeenschappen van mensen in kerkgebouwen zijn. Van gidsen die vertellen tot gemeentes die verwelkomen. In een Britse roman stond ooit de prachtige zin, over de kerk: There is life in the Old Lady. Dat is prachtig, als de grande dame van een stad, de kerk, een plek is van levendige mensen die iets uitstralen, die genieten van de schoonheid, de stilte, de geschiedenis en het verhaal van de kerk.

CULTURELE PLAATS

Als architectonisch kunstwerk biedt de kerk een bijzonder podium voor kunst en cultuur. We programmeren in samenwerking met culturele partners hoogwaardige activiteiten, van de traditionele Matthäus Passion tot moderne exposities en het experimentele Fringe Festival. Cultuur geeft uiting aan dat wat ons te boven gaat.

Een verborgen parel in de Nieuwe Kerk is de Librije - ooit één van Nederlands eerste openbare bibliotheken. Door het ontsluiten van deze historische ruimtes maken we vergeten verhalen weer relevant voor het heden.

Over bijna iedere steen in deze kerk is een verhaal te vertellen dat ook nu nog betekenis heeft.

GEDEELDE PLAATS

De Nieuwe Kerk fungeert als ontmoetingsplek voor mensen van alle achtergronden. We organiseren activiteiten die verbinding creëren, zoals de Night of Light, Stadsgesprekken en stadsdiners waar verschillende groepen uit de samenleving elkaar ontmoeten.

Vanuit het hart van de stad weten we ons verbonden met alle Delftenaren.

We streven ernaar een plaats voor de hele stad te zijn - gedeeld door kerkgangers, toeristen, zinzoekers, cultuurliefhebbers en alle andere Delftenaren.

The background features a detailed, light-colored illustration of a historical procession. In the center, a tall, ornate church spire rises above the crowd. The procession consists of numerous figures on horseback, some carrying flags, and others on foot. The scene is set in an open square or street, with the figures arranged in a line that recedes into the distance. The overall style is reminiscent of a woodcut or a detailed line drawing.

DE UITDAGING

*Het bewaren van de balans tussen
de historie en de moderne functie
van de kerk voor de stad.*

Om de beweging van monument naar stadskerk te maken, staat de Nieuwe Kerk voor een belangrijke uitdaging: het bewaren van de balans tussen de historische rol van de kerk als gebeds- en bezinningsplaats, en haar moderne functie als ontmoetingsplek voor de stad.

De huidige infrastructuur van de Nieuwe Kerk schiet tekort om de ambities waar te maken.

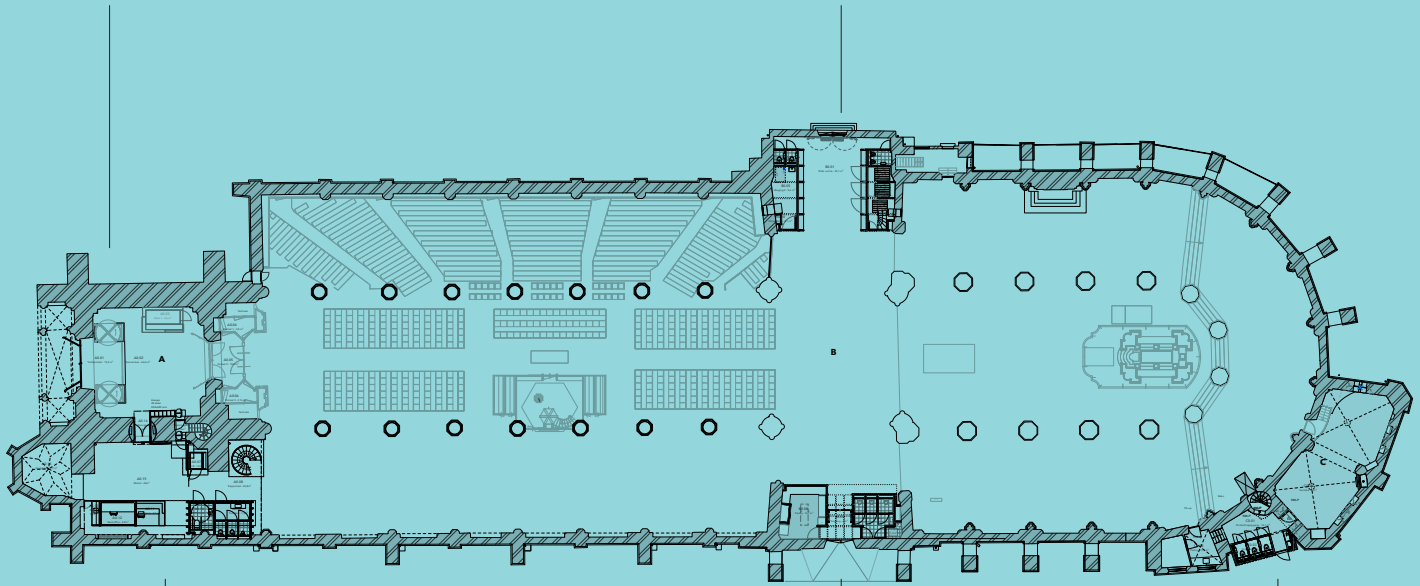
- Zalen voor kleine groepen
- Ruimte voor verstillingsruimte
- Een keuken met stromend water
- Voldoende goede toiletten

Zonder deze voorzieningen wordt het steeds moeilijker om de kerk optimaal te gebruiken. Dit raakt direct aan onze financiële basis - de dagelijkse activiteiten maken het behoud van dit monumentale gebouw mogelijk.

*De dagelijkse
bruikbaarheid
van het gebouw is de
financiële basis voor de
instandhouding van
het monument op
de lange termijn.*

Entree/Torenportaal

Noordtransept

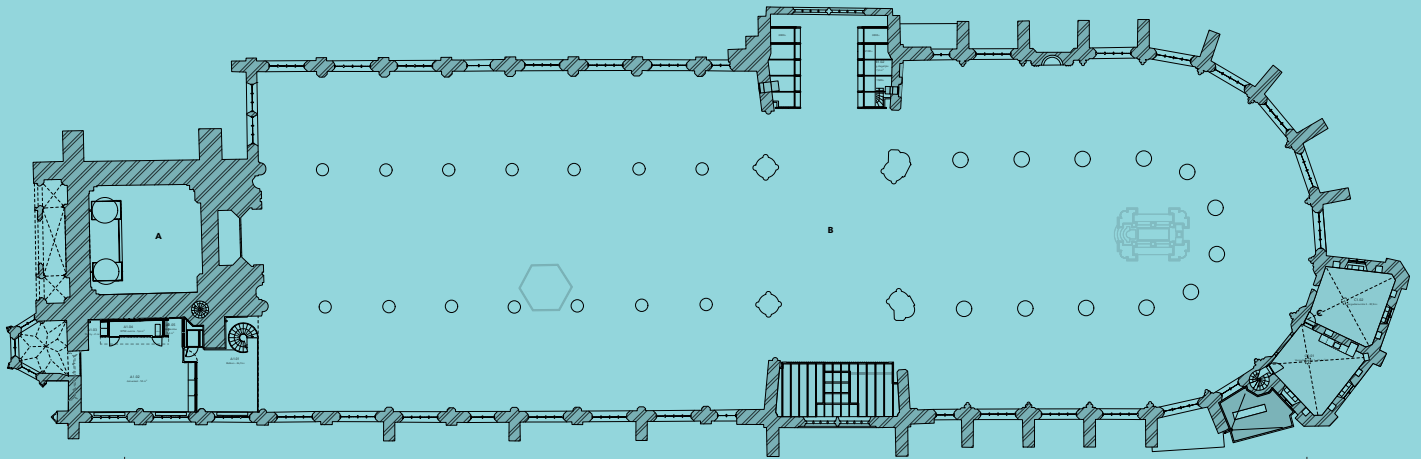
Winkel

Zuidtransept

Sacristie
Zij-entree

Plattegrond | *Begane grond*

Jairuszaal

Vergaderruimtes

Verdiepingen

DE PLANNEN

Om de Nieuwe Kerk klaar te maken voor de toekomst, ontwikkelen we het gebouw op drie plekken verspreid over de kerk.

DE JAÏRUSZAAL, WINKEL & TOREN- PORTAAL

Boven de huidige winkel komt een nieuwe multifunctionele ruimte van 70m². Deze zaal wordt volledig uitgerust voor bijeenkomsten en vergaderingen, en kan los van de kerkruimte worden gebruikt.

Een transparante pui zorgt voor verbinding met de kerkruimte én voldoende geluidwering.

CREËREN VAN DE DAGKAPEL

In het noordtransept creëren we een intieme kapel voor verstillend en bezinning. Deze plek biedt ruimte voor de kaarsjestafel en kleinschalige bijeenkomsten. Aan weerszijden komen bergingsruimtes met daarin ook toiletten voor grote evenementen.

OPENEN VAN DE SACRISTIE, LIBRIJE EN ZIJ-ENTREE

We maken de historische ruimtes van sacristie en librije weer toegankelijk. Met een nieuwe zij-entree, eigen toiletten en kitchenette ontstaat een zelfstandig te gebruiken cluster van zalen. De middeleeuwse librije, één van Nederlands eerste openbare bibliotheken, vertelt daarbij het verhaal van het dynamische, gelovige Delft van weleer.

DE JÄIRUSZAAL

DE JAÏRUSZAAL

DE WINKEL

HET TORENPORTAAL

DE DAGKAPEL

DE DAGKAPEL

ZUIDTRANSEPT

DE SACRISTIE

ZIJ-ENTREE

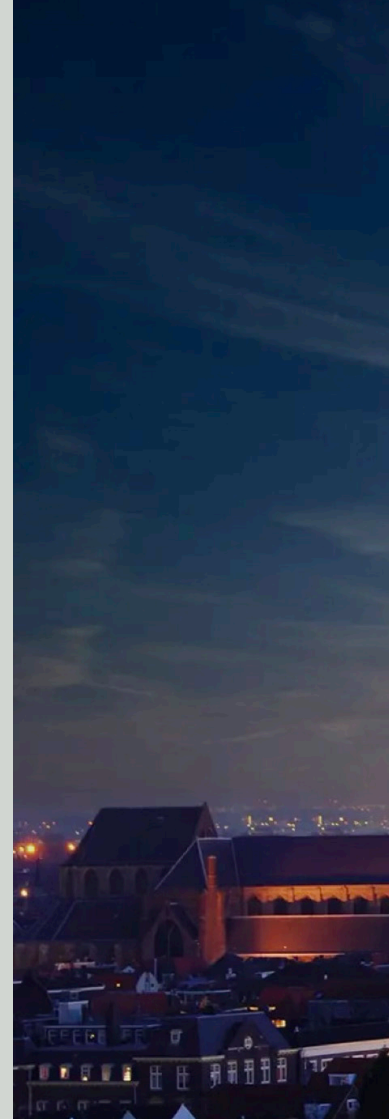

“ In de Nieuwe Kerk in Delft komen van oudsher Delftenaren samen. Al eeuwen vinden mensen daar ruimte voor bezinning, troost en bemoediging. Het is ook een plek om te genieten van muziek en cultuur, allereerst natuurlijk van het prachtige orgel, maar ook van andere gebeurtenissen zoals de jaarlijkse Matthaus Passion. Het is daarnaast bij uitstek een plaats om het gesprek met elkaar aan te gaan, elkaar beter te leren begrijpen en te ontdekken wat ons in Delft bindt. In gesprek of in stilte.

De Nieuwe Kerk hecht eraan om de kerk hiervoor open te stellen. Dit vraagt om investeringen die de kerk niet alleen kan dragen. Ik nodig een ieder van harte uit om hieraan een steentje bij te dragen! Om de kerk ook in de toekomst samen te kunnen delen, om het leven samen te delen. Op de Markt, in het hart van onze stad. Een plek tussen de mensen. Van de mensen.

NA DE VERBOUWING

Na de verbouwing in de Nieuwe Kerk komt er ruimte voor een aantal nieuwe initiatieven en samenwerkingen die momenteel nog niet mogelijk zijn vanwege ontbrekende voorzieningen. Al deze samenwerkingen zijn een voortzetting en uitwerking van de drie eerder genoemde ambities, de Nieuwe Kerk als heilige, culturele en gedeelde plaats.

Samenwerkingen in voorbereiding zijn o.a.:

- Tentoonstelling 'Koninklijke bijzettingen' in samenwerking met Koninklijke Verzamelingen
- Tentoonstelling en viering 550 jaar Delftsche Bijbel in samenwerking met Erfgoed Delft, DOK Delft (bibliotheek) en de Hogeschool van Amsterdam/Reinwardt Academie
- Maandelijkse aanschuifdinners in de kerk in samenwerking met verschillende welzijnspartners uit Delft (Diaconie, Stichting Present, Delft voor Elkaar)
- Uitbreiding aantal concerten Bachkoor Holland
- Jaarlijkse concerten rondom de nieuwe dagkapel met als thema het Magnificat in samenwerking met verschillende (lokale) orkesten en muzikanten
- Samenwerking met Theater de Veste en Fringe Festival waarin de Nieuwe Kerk als bijzondere locatie kan dienen voor specifieke (dans)voorstellingen
- Voortzetting Night of Light, stadsgebed en een nieuw te maken vaste tentoonstelling over het religieuze gebruik van de kerk in samenwerking met Citykerk Delft en Protestantse Gemeente Delft
- De Nieuwe Kerk als locatie voor het Delft Film Festival in samenwerking met Filmhuis Lumen

“Voor mij, als artistiek leider van Bachkoor Holland, is de voorgenomen verbouwing een zaak die me na aan het hart ligt.

Ik kan me nauwelijks een betere plek voorstellen om de koorwerken van Bach uit te voeren. Juist in deze kerk met zo een rijke historie, die als het ware wordt meegeademd tijdens het luisteren, komt de tijdloze muziek tot zijn recht. Ik denk dat de nieuwe kerk met de verbouwing zich zal kunnen ontwikkelen tot een onbetwiste thuishaven voor kunst en cultuur, zowel voor de stad Delft als voor de wijde omgeving.

HOE KUNT U BIJDRAGEN

De verbouwing van de Nieuwe Kerk vraagt een investering van ruim 4 miljoen euro. Dat is een flink bedrag, maar we zijn gelukkig al een heel eind op weg. In de afgelopen jaren hebben we goed gespaard voor dit project en dankzij een aantal toegezegde bijdragen, komt het einddoel van dit belangrijke project in zicht. Toch hebben we nog steun nodig om onze ambitie, van monument naar stadskerk, waar te maken. We doen daarom ook een beroep op u. In de komende periode organiseren we verschillende evenementen om fondsen te werven. Via onze website houden we u hiervan op de hoogte.

WILT U NU AL BIJDRAGEN, HEEL GRAAG!

Scan de QR-code hiernaast. Uw gift is aftrekbaar voor de belasting.

“Met uw financiële bijdrage aan de herinrichting van de Nieuwe Kerk maakt u van een monument een stadskerk! Dank voor uw bijdrage.”

NYNCKE GRAAFLAND
DIRECTEUR OUDE EN NIEUWE KERK

PARTNERS

Als stadskerk kan de Nieuwe Kerk niet zonder partners in de stad. Er zijn op dit moment al veel prettige contacten. De verbouwing maakt verdere concrete uitbreiding van de samenwerking mogelijk.

Partners zijn:

